

Integrovaný prístup k manažmentu území ohrozených povodňami v USA

História neštruktúrálnych protipovodňových opatrení sa datuje do 40. rokov minulého storočia, kedy Gilbert White (1945) na University of Chicago vydal dizertačnú prácu pod názvom „Ľudia sa prispôsobujú povodňam“ (Human Adjustment to Floods).

V roku 1966 Johnsonova administratíva pripravila tzv. House Document 465: A Unified National Program for Managing Flood Losses (Harmonizovaný národný program riadenia povodňových strát), ktorý odporúčal spoločný postup pre federálne agentúry. O dva roky neskôr (1968) bol schválený Flood Insurance Act (Zákon o poistení pred škodami spôsobených povodňami). Federálna správa z roku 1976 uvádza koordináciu ako najslabší článok riadenia a odporúča zriadenie koordinačného výboru federálnych agentúr, ktorý by sa venoval problematike povodní.

Carterova administratíva a predovšetkým Federal Inter-Agency Floodplain Management Task Force (Federálna medzi-agentúrna pracovná skupina pre manažment území ohrozených povodňami) revidovala v roku 1979 Harmonizovaný národný program riadenia povodňových strát a doplnila ho o ochranu prírodných hodnôt a ich návrat do pôvodného stavu a alternatívne prístupy.

Za zmienku stojí program poistenia proti škodám spôsobených povodňami, ktorý vo väčšine obcí inicioval ochranu pred storočnou vodou. Pokiaľ obec nezmapuje, vymedzí zóny a reguluje využívanie krajiny v záplavových územiach, jej obyvatelia nemajú nárok na poistenie pred povodňami, ktoré je čiastočne kryté z federálneho rozpočtu.

Po ére štruktúrálnych opatrení sa kladie stále väčší dôraz na neštruktúralne opatrenia, ktoré sú súčasťou integrovanej stratégie a na jej realizácii sa podieľajú všetky zložky štátnej správy a súkromný sektor.

V USA je manažment území ohrozených povodňami väčšinou v rukách samosprávy a ciele kvality vody sú prepojené s komplexným využívaním krajiny a prevenciou povodňových rizík. Natural Hazards Research Center (1992) uvádza nasledovné stratégie ochrany pred povodňami:

- Štruktúralne stratégie na transformáciu povodňovej vlny ako napr. priehrady a vodné nádrže, hrádze, protipovodňové múry, hydromorfologické zmeny tokov, ochrana krajiny, odvedenie alebo zachytenie vody,
- Neštruktúralne stratégie zmiernujú potenciálne ohrozenie zmenami v záplavových územiach (zónovaním, miestnou legislatívou, stavebným zákonom a inými regulačnými nástrojmi), rozvojovými stratégiami (návrh a umiestnenie služieb a verejnoprospešných stavieb, vlastnícke práva, skupovanie pozemkov v záplavových územiach, evakuačné plány a pod), príprava na povodeň a predpovedné a varovné systémy.
- Neštruktúralne stratégie menia vplyv povodní aj prostredníctvom informovania a vzdelávania, poistenia následkov škôd, zmena daňového systému, opatrenia počas povodní a po ich skončení.
- Neštruktúralne stratégie ďalej udržiavajú a chránia prírodné a kultúrne dedičstvo záplavové územia ako sú napr. mokrade, zvyšovanie povedomia verejnosti a administratívne opatrenia.

http://www.gwptoolbox.org/index.php?option=com_case&id=47&Itemid=42